

به نام خدا

تأثیر شبکه های اجتماعی بر میزان پرخاشگری دانش آموزان

مولفان :

زهرا لایق‌مند

مریم بنان

آسیه بهرامی

مریم ذکایی

ملیحه خورسند

انتشارات بامن

(با همکاری سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۲)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: لایقمنند، زهرا، ۱۳۶۳-
عنوان و نام پدیدآور: تاثیر شبکه های اجتماعی بر میزان پرخاشگری دانش آموزان / مولفان زهرا لایقمنند،
مریم بنان، آسیه بهرامی، مریم ذکایی، ملیحه خورسند.
مشخصات نشر: انتشارات بامن، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری: ۶۸ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۳۰۰-۶۱-۰
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص ۶۸-۶۴.
موضوع: شبکه های اجتماعی - پرخاشگری دانش آموزان
شناسه افزوده: بنان، مریم، ۱۳۶۱
شناسه افزوده: بهرامی، آسیه، ۱۳۶۸
شناسه افزوده: ذکایی، مریم، ۱۳۶۹
شناسه افزوده: خورسند، ملیحه، ۱۳۶۷
رده بندی کنگره: GV۷۱۳
رده بندی دیویی: ۸۰۲
شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۱۴۱۷۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: تاثیر شبکه های اجتماعی بر میزان پرخاشگری دانش آموزان
مولفان: زهرا لایقمنند - مریم بنان - آسیه بهرامی - مریم ذکایی - ملیحه خورسند
ناشر: انتشارات بامن
صفحه آرایی، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲
چاپ: زبرجد
قیمت: ۶۲۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۳۰۰-۶۱-۰
تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

فصل اول	۷
کلیات	۷
مقدمه	۷
نقش شبکه های اجتماعی	۸
ضرورت و اهمیت نقش شبکه های اجتماعی	۱۰
فصل دوم	۸
ادبیات و پیشینه شبکه های اجتماعی	۸
و میزان خشم در دانش آموزان	۸
مقدمه	۸
تاریخچه شبکه های اجتماعی :	۹
شبکه اجتماعی چیست	۱۱
شبکه های اجتماعی سال ۲۰۱۴ عبارتند از:	۱۱
فیس بوک	۱۱
توییتر	۱۲
تامبلر	۱۲
پینترست	۱۲
اینستاگرام	۱۲
گوگل پلاس	۱۳
لینکدین	۱۳
میت می	۱۳
کلس میتس	۱۳
دیدگاه های جامعه‌شناختی درباره گرایش خانواده‌ها به شبکه‌های اجتماعی	۱۴
نظریه مخاطب‌شناسی	۱۴

۱۵ نظریه کاشت
۱۶ نظریه میمی‌های کاپلا
۱۷ نظریه وابستگی مخاطب - رسانه - جامعه
۱۸ نظریه برجسته سازی
۱۸ تعریف شبکه های اجتماعی و انواع آن:
۱۹ خصوصیات و عملکرد شبکه های اجتماعی
۲۰ شبکه‌های اجتماعی مجازی
۲۱ نظریات مرتبط با رشد هویت و جوانی
۲۳ بی توجهی به اوقات فراغت و افزایش انحرافات اجتماعی
۲۳ عوامل محیطی آسیب های اجتماعی
۲۴ آموزش و پرورش
۲۴ همسالان
۲۵ پرخاشگری:
۲۶ اهمیت تعریف پرخاشگری:
۲۷ انواع پرخاشگری:
۲۸ ثبات پرخاشگری:
۲۹ تفاوت های جنسیتی در پرخاشگری:
۳۰ نقش ادراک مقاصد دیگران در نحوه پرخاشگری:
۳۱ عوامل ایجاد کننده شخصیتی، ژنتیکی، خانوادگی و آموزشگاهی پرخاشگری:
۳۷ عوامل تشدید کننده پرخاشگری:
۴۰ بلوغ و پرخاشگری:
۴۱ زیانهای پرخاشگری:
۴۲ نظریه های رایج مربوط به پرخاشگری:
۴۲ الف) طرفداران ذاتی بودن پرخاشگری:
۴۲ ب) طرفداران منشأ اجتماعی پرخاشگری:
۴۳ ج) فرضیه ناکامی - پرخاشگرانه:
۴۴ ویژگی های افراد پرخاشگر:

۴۴	الگوهای پرخاشگری:
۴۶	پیشگیری از پرخاشگری:
۴۷	راه های اصلاحی برای از بین بردن حالت پرخاشگری:
۴۸	درمان پرخاشگری:
۴۹	پیشینه انجام شده در داخل و خارج کشور.....
۵۲	سوابق مربوط:
۸۰	منابع فارسی.....
۸۲	منابع انگلیسی:

فصل اول

کلیات

مقدمه

هنوز خانواده در مشرق زمین، اصالت و هویت دینی خود را تا حدودی حفظ کرده است. در چرخه تحولات جهانی، با قرار گرفتن خانواده زیر تهاجم فرهنگ غربی که رسانه‌های نوین آن را انجام می‌دهند، البته این نهاد به حمایت و قدرت بیشتری نیاز دارد تا بتواند هویت خود را حفظ کند. امروزه خانواده در غرب در حال فروپاشی و نابودی است و مهم‌ترین دلیلش هم طرد دین از همه مظاهر زندگی است. واقعیت این است که خانواده هم از نظر ساختاری متحول گشته و هم از نظر اعتقادی و نظام ارزشی زیر سیطره تجددگرایی، دنیاگرایی و دین‌زدایی، دگرگونی‌های بسیاری را تجربه کرده است. با ورود تکنولوژی و وسایل ارتباط جمعی در خانواده‌ها، ارزش‌های اجتماعی خانواده‌ها تحت تأثیر قرار گرفته و موجب شده است تا شاهد تغییراتی در رفتار و گفتمان نسل جوان باشیم (عباسی، ۱۳۸۹، ص ۲۳).

امروزه رسانه‌های اجتماعی به یک مهارت جدید و مهم برای همه و حتی برای کسانی که حتی درک بسیار بالایی از فناوری ندارند، تبدیل شده است. در سال‌های اخیر دسترسی میلیون‌ها کاربر در سراسر جهان به رسانه‌های شبکه‌های اجتماعی باعث شده است تا این رسانه‌ها در کانون توجه جوامع مدرن و افراد زیادی قرار گیرند و از محبوبیت قابل توجهی به خصوص در میان نسل جوان برخوردار شوند. شناخت صحیح از این رسانه‌ها باعث می‌شود تا کاربران بیش از پیش بتوانند از این ابزارها استفاده مفید و موثر داشته باشند. در واقع شبکه‌های اجتماعی اینترنتی پایگاه یا مجموعه پایگاه‌هایی هستند که امکانی فراهم می‌آورد تا کاربران بتوانند علاقه‌مندیها، افکار و فعالیت‌های خودشان را با دیگران به اشتراک بگذارند و دیگران هم این افکار و فعالیت‌ها را با آنان سهیم شوند. یک شبکه اجتماعی، مجموعه‌ای از سرویس‌های مبتنی بر وب است که این امکان را برای اشخاص فراهم می‌آورد که توصیفات عمومی یا خصوصی برای خود ایجاد کنند، یا با دیگر اعضای شبکه ارتباط برقرار کنند، منابع خود را با آن‌ها به اشتراک بگذارند

و از میان توصیفات عمومی دیگر افراد، برای یافتن اتصالات جدید استفاده کنند. (ساروخانی، ۱۳۹۱، ص ۸۴).

به‌طور کلی در تعریف شبکه‌های اجتماعی می‌توان گفت شبکه‌های اجتماعی سایت‌هایی هستند که از یک سایت ساده مانند موتور جستجوگر با اضافه شدن امکاناتی مانند چت و ایمیل و امکانات دیگر خاصیت اشتراک‌گذاری را به کاربران خود ارائه می‌دهند. شبکه‌های اجتماعی، محل گردهمایی صدها میلیون کاربر اینترنت است که بدون توجه به مرز، زبان، جنس و فرهنگ، به تعامل و تبادل اطلاعات می‌پردازند. در واقع شبکه‌های اجتماعی برای افزایش و تقویت تعاملات اجتماعی در فضای مجازی طراحی شده‌اند. به‌طور کلی از طریق اطلاعاتی که بر روی پروفایل افراد قرار می‌گیرد مانند عکس کاربر، اطلاعات شخصی و علایق (که همه این‌ها اطلاعاتی را در خصوص هویت فرد فراهم می‌آورد) برقراری ارتباط تسهیل می‌گردد. کاربران می‌توانند پروفایل‌های دیگران را ببینند و از طریق برنامه‌های کاربردی مختلف مانند ایمیل و چت با یکدیگر ارتباط برقرار کنند. (ساروخانی، ۱۳۹۱، ص ۸۵).

نقش شبکه‌های اجتماعی

در دنیای امروز، شبکه‌های اجتماعی نقش بسیار مهمی در روابط مردم سرتاسر جهان ایفا می‌کنند. به طوری که به جزیی جدایی‌ناپذیر از زندگی بیشتر مردم تبدیل شده‌اند. این در حالی است که اساس پیدایش این شبکه‌ها تسهیل و کوتاه نمودن مسیر ارتباطی میان افراد جامعه تلقی می‌گردد. در ایران نیز این پدیده نه چندان نوظهور روز به روز بر خیل مشتاقان خود می‌افزاید. شاید در گذشته نه چندان دور افراد شناخت کمی نسبت به ماهیت و چگونگی استفاده از این شبکه‌ها داشتند، اما این روزها در زندگی روزمره شاهد آن هستیم که طیف متفاوت مردم راجع به این شبکه‌ها با هم صحبت و تبادل اطلاعات می‌نمایند. طبقات مختلف در جامعه از زن و مرد، جوان و پیر، باسواد و بی‌سواد، از آن حرف می‌زنند (زنجان، ۱۳۸۸، ص ۴۵).

عده‌ای بسیار مخالف آن‌ها بوده، وجودشان را باعث مضرات اجتماعی و فساد اخلاقی برای طبقات جامعه دانسته و مایل به بستن، تعطیل و فیلتر کردن آن‌ها هستند و در مقابل، عده‌ای دیگر آن‌ها را مظاهری از تمدن جدید شمرده، وجود آن‌ها را برای پیوستگی‌های اجتماعی مفید، بلکه لازم می‌دانند. فراگیر شدن استفاده از این پدیده، پیامدهای مثبت و منفی بسیاری را بر زندگی ما القاء نموده و در مواردی نیز تبعات

گریز ناپذیری را بر ما تحمیل داشته است. تا آنجائیکه بعضا اصطلاحات مرسوم در این شبکه ها بخشی از فرهنگ محاوره افراد جامعه ما را تشکیل می دهند اینترنت به عنوان یک وسیله دارای قابلیت عظیمی برای افزایش تنوع اطلاعات و سرگرمی های در دسترس افراد و سازمان های سراسر جهان است. این وسیله هم چنین موانع ورود را کاهش می دهد که برای گویندگان و شنوندگان یکسان است و امکان دسترسی به تمام کسانی را که مایل اند در این محیط شرکت کنند، فراهم می کند و حتی در میان گویندگان، یک برابری نسبی ایجاد می کند. هر شخصی که به اینترنت دسترسی دارد، می تواند در حالت های ارتباطی مختلفی که در محیط آنلاین وجود دارد، شرکت کند و دیدگاه ها و نظراتش را در قالب متن، تصاویر یا صوت بیان کند و نیز می تواند به حجم گسترده ای از اطلاعات و برنامه های ارائه شده از سوی دیگران دسترسی یابد. به همین دلیل، اینترنت قابلیت عظیمی برای ایجاد یک جامعه پویا دارد، جامعه ای که در آن آزادی بیان و پویایی فرهنگی، اجتماعی، مذهبی و زبانی افزایش می یابد (عباسی، ۱۳۸۹، ص ۱۶).

با امکانات و گزینه های فراوانی که رسانه های عمومی از جمله اینترنت در اختیار جوانان می گذارند، آنان به صورت دائم با محرک های جدید و انواع مختلف رفتارها آشنا می شوند. این فضا هویت نا مشخص و به صورت مستمر متحولی را، به ویژه برای نسلی که در مقایسه با نسل قبل با محرک های فراوانی مواجه است، می آفریند. اینترنت فضای آزاد گلخانه ای را ایجاد می کند که معلمان و مراجع قدرت به آن دسترسی ندارند و بر آن تاثیر نمی گذارند. اینترنت انقلابی عظیم در دنیای ارتباطات است که مرز جغرافیایی نمی شناسد. همان طور که می دانیم امروزه بیشتر از هر زمان دیگر افراد به اینترنت و شبکه های اجتماعی و موبایل وابسته شده اند. هم چنین والدین به عنوان ابزاری برای کنترل رفتار فرزندان به آن می نگرند و از سوی دیگر این دو ابزار به فرزندان قدرت تفکر بیشتر می دهد. اینترنت و شبکه اجتماعی تاثیرات زیادی داشته که این تاثیرات هم جنبه ی مثبت دارد و هم جنبه ی منفی، اما تاثیرات منفی آن به علت استفاده بی رویه و غیر اخلاقی افراد و دانش آموزان از تاثیر مثبت آن بیشتر است. به عبارت دیگر چون نمی توان به طور کامل استفاده دانش آموزان از این دو ابزار را کنترل کرد. اثرات سوء آن نکات مثبت را خنثی می کند (لاینر، ۲۰۰۱، ص ۸۷) باتوجه

به موارد مذکور سوال اصلی پژوهش این است که آیا بین شبکه های اجتماعی و پرخاشگری دانش آموزان رابطه ای وجود دارد؟

ضرورت و اهمیت نقش شبکه های اجتماعی

مساله ای که در حال حاضر بسیار شایع است، استفاده غیر اخلاقی دانش آموزان از اینترنت و تلفن همراه است، آن ها از این وسایل نه در خانه و نه در محیط آموزشی استفاده درست نمی کنند و چون کنترل قطعی این اعمال توسط والدین و مسئولان آموزشی تقریباً غیر ممکن است، مربیان و اولیاء مدرسه از خیر منفعت آن گذشته و آن را ممنوع کرده اند. استفاده از این وسایل مثل استفاده از چاقو است که به کار گرفتنش هم می تواند در مواردی صحیح باشد و به حیات آدمی کمک کند و هم می تواند جان آدمی را بگیرد، متاسفانه به دلایل مختلف در گروه های سنی نوجوانان و جوانان استفاده صحیح از این وسایل ارتباطی جا نیفتاده و علاوه بر این استفاده غیر اخلاقی و بیش از حد آن در کلاس درس موجب برهم خوردن تمرکز دانش آموزان در مدارس شده و این باعث افت تحصیلی آنان گردیده است. در حال حاضر در بیشتر کشورها استفاده از تلفن همراه در مدارس و محیط آموزشی ممنوع است. تلفن همراه و اینترنت بخش بزرگی از زندگی کودکان و نوجوانان را گرفته و بجای کتاب خواندن و مطالعه بیشتر وقتشان را با این وسایل می گذرانند. گزارش ها هم چنین حاکی از آن است که وقتی آن ها از گوشی همراه استفاده نمی کنند مشغول کار با اینترنت و استفاده نا صحیح از این وسیله اند. با توجه به اهمیت آسیب شناسی فضای مجازی در توسعه جوامع، در جامعه ما نیز در سال های اخیر به فن آوری اطلاعات و ارتباطات توجه زیادی شده است. ولی در این رابطه آسیب های جدی وجود دارد که به ریشه یابی آن باید پرداخت. (آقابابایی، ۱۳۹۰، ص ۱۴)

شبکه های دوست یابی در کشور ما به سرعت در میان جوانان ایرانی محبوب شده است و ایرانی ها رتبه سوم را در این شبکه ها کسب کرده اند. فرهنگ رسانه ای اینترنت، فضای ذهنی جوانان را اشغال کرده و مطالعات اخیر نشان می دهد که استفاده از اینترنت، سبب ایجاد احساس ناکامی، تنهایی، اضطراب و به طور کلی کاهش سلامت روانی می شود. اشخاصی که از اینترنت بیش تر استفاده می کنند علاوه بر آن که بر زندگی خانوادگی آن ها تأثیر منفی می گذارد، زمان کمتری با خانواده صحبت می کنند و احساس تنهایی، افسردگی، کمبود عزت نفس و... در آن ها بیش تر می شود. نسل جوان